

KURSPLAN

Samhällsorienterande ämnen för grundlärare F-3, 15 högskolepoäng

Social Sciences for Teachers in Preschool Class and Primary School Years 1-3, 15 credits

---

Kurskod:	LSGK17	Utbildningsnivå:	Grundnivå
Fastställd av:	Utbildningschef 2016-12-20	Utbildningsområde:	Humanistiska området (75%) och undervisningsområdet (25%)
Gäller fr.o.m.:	Våren 2017	Ämnesgrupp:	UV2
Version:	1	Fördjupning:	G1F
Diarienummer:	HJK 2016/5082-313		

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs förväntas studenten

- visa grundläggande ämneskunskaper i geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap, relevanta för undervisning i förskoleklass och grundskolans 1-3 med fokus på att leva i närområdet och att leva i världen tillsammans
- visa grundläggande kunskap om bedömning av elevers kunskaper och lärande i de samhällsorienterande ämnena
- förstå hur barns erfarenheter påverkar deras lärande i de samhällsorienterande ämnena
- redogöra för FN:s konventioner och hur de tillvaratar barns rättigheter samt sätta detta i relation till skolans värdegrund och demokratiska uppdrag
- förklara hur möten arrangeras och genomförs utifrån demokratiska grundprinciper
- hantera informations- och kommunikationsteknologi samt estetiska läroprocesser som verktyg i olika lärandesituationer

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna

- välja ut, planera, motivera och bearbeta kunskapsstoff med hänsyn till undervisningen inom de samhällsorienterande ämnena utifrån styrdokument, barns erfarenheter, förutsättningar och behov
- bedöma elevernas lärande i de samhällsorienterande ämnena
- integrera de samhällsorienterande ämnena med andra ämnen genom till exempel tematisk undervisning och projektarbete i förskoleklass och grundskolans 1-3

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna

- anlägga ett genusperspektiv på undervisningen i F-3
- visa medvetenhet om ett professionellt förhållningssätt i mötet med barns olika erfarenheter och förståelse samt skilda bakgrunder

- göra bedömningar utifrån samhälleliga aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna
- visa ett källkritiskt förhållningssätt

Innehåll

- Grundläggande ämneskunskaper i geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap
- Geografiska, socioekonomiska, historiska, religionsvetenskapliga, etiska och kulturella faktorer och hur dessa påverkar den enskilda människan och samhället med fokus på att leva tillsammans i närmiljön och att leva i världen tillsammans
- Bedömning inom de samhällsorienterande ämnena
- Didaktiska och metodologiska aspekter på arbetsformer och innehåll inom de samhällsorienterande ämnena för förskoleklass och grundskolans 1-3
- Begreppsbasead undervisning
- Genusperspektiv utifrån de samhällsorienterande ämnena
- Undervisning och lärande i en mångkulturell värld
- FN:s konvention om de mänskliga rättigheterna
- FN:s Barnkonvention
- Migration
- Undervisning och integrering av olika ämnen med utgångspunkt i elevernas erfarenheter och förståelse
- Aktuell ämnesdidaktisk forskning med inriktning mot de samhällsvetenskapliga ämnena
- Mötesteknik utifrån demokratiska grundprinciper
- Informations- och kommunikationsteknologi, dess möjligheter och begränsningar inom de samhällsorienterande ämnena
- Estetiska läroprocesser
- Källkritik

Undervisningsformer

Kursens undervisningsformer utgörs av föreläsningar, gruppövningar, seminarier, workshops, exkursioner, egna studier och/eller i studiegrupper.

I kursen används digital lärplattform.

Den som antagits till och registrerats på en kurs har rätt att erhålla undervisning/handledning under den tid som angavs för det kurstillfälle som sökande blivit antagen till. Därefter upphör rätten till undervisning.

Undervisningen bedrivs normalt på svenska men undervisning på engelska kan förekomma.

Förkunskapskrav

Genomgången termin 1 i grundlärarprogrammet eller motsvarande kunskaper.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Kursen examineras genom muntliga, skriftliga och praktiska uppgifter både individuellt och i grupp. Individuellt skriftligt arbete ingår.

Undervisning och kurslitteratur utgör grund för examination.

För kursbetyget Godkänd krävs betyget Godkänd på samtliga examinationsmoment, samt god språkbehandling i tal och skrift. För kursbetyget Väl godkänd krävs dessutom betyget Väl godkänd på båda de individuella uppgifterna.

För bedömning skall underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. En student som fått godkänt betyg på ett examinationsmoment kan inte examineras igen för att höja betyget. Mer information kring bedömning och kriterier för betygssättning tillhandahålls i studieranvisningar vid kursstart.

Student äger rätt till byte av examinator efter att ha underkänts tre gånger på samma examination, om det är praktiskt möjligt. Beslut om byte av examinator fattas av utbildningschef.

Om kursen ändras till innehåll och/eller litteratur kan examination ske enligt denna kursplan inom ett år efter ändring. Studenten garanteras minst tre provtillfällen inklusive ordinarie provtillfälle. Därefter prövas i varje enskilt fall om examination får göras enligt den äldre kursplanen. Om kursen helt upphör kan den examineras inom två år efter det att kursen anordnats. Därefter skall det prövas i varje enskilt fall om examination får göras.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Individuell inlämningsuppgift	4,5 hp	U/G/VG
Individuell hemtentamen	4,5 hp	U/G/VG
Grupppresentation	2 hp	U/G
Litteraturseminarium 1	2 hp	U/G
Litteraturseminarium 2	2 hp	U/G

Kursvärdering

Uppföljning av undervisningen sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens slut via webbplattformen PingPong. Kursvärderingen sammanställs och kommenteras av den kursansvarige läraren samt om möjligt en student, publiceras i PingPong samt lämnas till utbildningsadministrationen. Kursvärderingen ska ligga till grund för kommande kursplanering.

Kurslitteratur

Berglund, Jenny & Gunner, Gunilla (2011). *Barn i religionens värld*. Stockholm: Liber AB. 230 s.

Dahlbeck, Per & Lagrell, Kerstin (2014). *En skola som berör: Reggio Emilia-inspiration i skolan*. Lund: Studentlitteratur. 220 s.

Diamond, Jared (2006). *Vete, vapen och virus: en kort sammanfattning av mänsklighetens*

historia under de senaste 13 000 åren. Stockholm: Norstedts. Inledning, kap. 1-10, 12-13 samt Epilog. 250 s.

Eidevald, Christian (2009). *Det finns inga tjejbestämmare: Att förstå kön som position i förskolans vardagsrutiner och lek*. Jönköping: Högskolan för lärande och kommunikation. 220 s.
<http://hj.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:158528>

FN:s Barnkonvention

[http://www.barnombudsmannen.se/barnkonventionen/konventionstexten/Franck, Olof; Hermansson Adler, Magnus & Björneloo, Inger \(2013\). *Samhällsämnenas didaktik: F-ÅK 3*. Lund: Studentlitteratur. 135 s.](http://www.barnombudsmannen.se/barnkonventionen/konventionstexten/Franck,Olof;HermanssonAdler,Magnus&Bjorneloo,Inger(2013).Samhallsamnenasdidaktik:F-ÅK3)

Jönsson, Anders & Odenstad, Christina (2014). *Bedömning i SO*. Malmö: Gleerups. 100 s.

Lahdenperä, Pirjo & Lorentz, Hans (red.) (2010). *Möten i mångfaldens skola: interkulturella arbetsformer och nya pedagogiska utmaningar*. Lund: Studentlitteratur. 200 s.

Larsson, Hans Albin (2013). *Vår demokratiska värdegrund: Aspekter på en högst väsentlig del av lärarutbildningens gemensamma kärna*. Eksjö: Ordförrådet. 104 s.

Sanderöth, Ingrid, Werner, Margit & Båth, Sten (2015). *Plats, identitet, lärande: Närområdesstudier i skolan*. Urval. 100 s.

Sundin, Bosse (2006). *Den kupade handen: historien om människan och tekniken*. Stockholm: Carlsson Bokförlag. 350 s.

Skolverket (2011). *Kommentarmaterial till kursplanerna*. Stockholm: Skolverket. Urval.
[http://www.skolverket.se/2.5248?page=search&website=&q=kommentarmaterial+till+kursplanen &search=S%C3%B6k](http://www.skolverket.se/2.5248?page=search&website=&q=kommentarmaterial+till+kursplanen&search=S%C3%B6k)

Skolverket (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. 2011*. Stockholm: Skolverket. s. 7-19, 159-212. <http://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-ochkurser/grundskoleutbildning/grundskola/laroplan>

Skolverket (2015). *Delaktighet för lärande*. Stockholm. Skolverket.
<http://www.skolverket.se/publikationer?id=3531>

Egen vald skönlitteratur med temat barn och mångkultur.

Kompendier, artiklar och tryckt material från HLK (bland annat Estetiska lärprocesser).

Lokalhistorisk litteratur utifrån studentens eget val. 200 s.

Nedanstående titlar är läroböcker för gymnasieskolan inom de fyra samhällsorienterande ämnena. Syftet är att ge en grundläggande översikt av ämnesinnehållet. Relevanta kapitel kopplade till föreläsningarna inom varje ämne väljs ut av studenten. Andra titlar som motsvarar de här nämnda är möjliga.

Almgren, Hans, Höjelid, Stefan & Nilsson, Erik (2011). *Reflex Plus: Samhällskunskap för gymnasieskolan*. Malmö: Gleerups. (Eller motsvarande). Urval.

Mattsson Flennegård, Malin, Eriksson, Leif & Hedengren, Uriel (2012). *Söka svar 1-2*. Stockholm: Liber AB. (Eller motsvarande). Urval.

Sandberg, Robert, Molin, Karl, Ohlander, Ann-Sofie, Karlsson, Per-Arne & Bolander, Per (2011). *Epos 1A1*. Stockholm: Liber AB. (Eller motsvarande). Urval.

Östman, Peter & Gardestrand Bengtsson, Mikael (2011). *Geografi 1 och 2*. Stockholm: Liber AB. (Eller motsvarande). Urval.

Referenslitteratur

Lundgren, Ulf P, Säljö, Roger & Liberg, Caroline (2014). *Lärande, skola, bildning: grundbok för lärare*. Stockholm: Natur & Kultur. Urval. Obs! Ny upplaga 2017 på väg.

Språkrådet (2008). *Svenska skrivregler*. Stockholm: Liber AB.

Sök- och skrivhjälp (2010). *Litteraturreferenser - så skriver du*. Högskolebiblioteket: Högskolan i Jönköping. <http://hj.se/bibl/sok---skrivhjalp/skriva-litteraturreferenser.html>

Interaktiva antiplagiatguiden, finns på PingPong.

Kontakta kursansvarig vid behov av inläsning av tillkommande litteratur.